בן-ציון יהושע
אִמּוֹ של משיח צדקנו
סיפור

"מיכאל לא היה ככל הילדים," פתחה וסיפרה אימא, "הוא היה מלאך ואתה ילד ככל הילדים. אתה ילד יפה ונבון, אבל אתה ככל הילדים שצומחות להם שיני חלב, שהולכים לגן ולבית ספר, משרתים בצבא ומקימים בית ומשפחה. מיכאל אחיך היה ילד יפה וחכם שהוריד את השמיים לארץ כמו פתותי שלג, כמו כדורי ברד וממטרי גשם, כמו ברק ורעם. הוא ירד משמיים ויום אחד נסק אל מעבר לעננים, לירח ולכוכבים ונעלם בין שביל החלב לשביל הזהב. קרידו, ילד יקר שלי, אתה בן זקונים שלנו, ילד שבא לעולם רגע לפני שהרחם שלי נסגר לעולמים. אתה הילד שבא לעולם במקום המלאך שלי שעלה למרומים."

אימא השתתקה.

"ספרי לי אימא, ספרי," התחננתי.

"אבא ואני התפללנו יום ולילה בתקווה שעכשיו נזכה סוף סוף לילד שלנו. הלכנו למיטב הרופאים ולכל הידעונים, המכשפות, המקובלים והצדיקים. חלפו שנים עד שהריתי אבל העוברים בבטני לא שרדו, כך שנה אחר שנה. היינו מעבר לייאוש.

"חלפו עוד כמה שנים עד שסוף סוף הייתי בחודש התשיעי להריוני. הימים ימי מאורעות הדמים בארץ ישראל, מאות רבות של יהודים, ערבים ואנגלים נהרגו בלי סיבה מתקבלת על הדעת. יריות נורו מכל עבר. כמדי יום יצאתי לבלקון להאכיל את הדרורים והצוצלות שבשעה היעודה באו לאכול פתותי לחם מכף ידי. בוקר אחד גיליתי לתדהמתי, שרעם המלחמה, קריאת הכרוז העיוור ל'הלוויה' ויבבות המקוננות הבריחו את בעלי הכנף למחוזות אחרים. בעלי הכנף לא עמדו מול טרטור המקלעים וריחות אבקת שריפה שלא הותירו אוויר לנשימה. אמבולנסים יצאו ובאו בצפירות אימתניות. מוכרי העיתונים הקטנים סלסלו בחוצות ירושלים כותרות על הרוגים ופצועים.

"כמנהגי מדי ערב, ישבתי על שרפרף קש בבלקון וציפיתי לבריזות שמטפסות מן הים ומלטפות את הרי ירושלים. נשמתי את ניחוח הגרניום והרוזמרין שגדלו פרא, לגמתי 'טורקי קטן' שבישלתי בפינג'ן ונשמתי את ניחוח צמחי התבלין שגדלו בפחים ירוקים כסגולה נגד עין רעה. מלמלתי תפילה והבטתי אל הרחוב. ראיתי חבורת נערים משחקים 'סְטַנְגָה' – כדורגל ירושלמי בין מדרכות. כדורי הצלפים שרקו מעל ראשיהם והם המשיכו לשחק כאילו אין מחר. לא יכולתי לעמוד מנגד ולראות נערים שחלב אימם על שפתם עוד רגע ייפגעו מכדור תועה או מירי צלף. לא הבנתי למה ההורים אינם מרחיקים את ילדיהם מאש התופת. ליבי אמר שהיום יישפך דם. מישהו ימות היום. צרחתי מהבלקון על הנערים: 'בשם אלוהים וכל הצדיקים, תיזהרו! תשמרו על חייכם!' – והם התעלמו ממני ומקריאותיי. התחננתי והם בזו לי. באין ברירה, ירדתי במדרגות בקושי רב וגררתי את עצמי ואת הבטן הגדולה אל הרחוב. נעמדתי מול הנערים והתחננתי ממעמקי ליבי: 'בחורים, שעת מלחמה. הכנופיות מבקשות את גופנו והאנגלים את נפשנו. אלוהים מעמיד אותנו במבחן. היריות הולכות ומתקרבות לכאן. לכל כדור יש כתובת. ליבי אומר שהיום או מחר מישהו ימות כאן. בבקשה מכם, לכו לבית כנסת, תקראו תהילים, תזעקו סליחות ובשיברון לב תבקשו רחמים מבורא עולם. אולי תרחק מאתנו הרעה."

"נוריאל, אתה צודק. עם הורים כאלה מוטב שהנערים האלה יהיו יתומים ואימא שלהם אלמנה. הורים שמחפשים רק את השקט והשלווה ושמחים שהילדים אינם עומדים להם על הראש עם דרישות אין סופיות. הנערים היו בגיל שבו צמחה להם פלומת שפם מטופשת מתחת לאף. הם התנהגו כמו חמורי

פרא. גם אם תחליף לחמור את האוכף חמור יישאר חמור. מי שמגדל קוצים בל יתפלא שבחצרו לא יגדלו ורדים. הם הציעו את המצעים הם ישנו בהם. הנערים המשיכו לשחק, צחקו וצעקו בקולי קולות וקולי נבלע בתוך ההמולה ושריקות הכדורים. חשתי מושפלת. חמור חמורתיים אחד לגלג עליי ואמר: 'יא פלומה, לכי מכאן לפני שיקרה אסון. עוד מעט יתקעו גול ישר לבטן הגדולה שלך ותמותי יחד עם העובר שלך.' פרחח אחד הוסיף משלו ואמר: 'גברת פלומה, את חולת ירח שהולכת בלילות על הגג יחד עם השכנה שלך רומיה המכשפה. משוגעת אחת זה כמו מאה.'

"הנערים בעטו בחוזקה בכדור שפגע בדלתות הברזל הנעולות של החנויות. הכדור חזר כבומרנג לגדה השנייה של הרחוב, ופגע בדלתות החנויות שמנגד. אינני יודעת מי היה מטורף יותר הכדור או הנערים. עמדתי כנציב מלח לצד הנערים המשתוללים והזלתי דמעות. חלפה דקה או שתיים והכדור שטס בין המדרכות פגע בשער הברזל של 'אדון סחלב' מהממתקים, עף לחנות של אליהו מהדגים וכמו בומרנג חזר ופגע בבטן שלי. נפלתי ארצה מעולפת. סיפרו לי שהנערים היו חיוורים כמו סיד. פחד אלוהים נפל עליהם. הם חששו שאני והעובר נמות והם יואשמו ברצח. בתושייה רבה הם עקרו כנף משער החצר, הפכו אותה לאלונקה ונשאו אותי הביתה. כשפקחתי את עיניי זעקתי מעוצמת הכאב. לא הפסקתי לגנוח ולנשוך את השפתיים. הרגשתי שאני מתה-חיה הצופה בהלוויה שלי עצמי."

"אתה צודק. עם אבא אף פעם לא היה פשוט. שיקרתי וסיפרתי לו שהחלקתי במדרגות. ידעתי שהוא חמום מוח והוא עלול לקחת את הנבוט ממאורעות שלושים ושש כשהיה גפיר ולפצח לנערים את הראשים כמו שמפצחים פיסטוקים וגרעיני אבטיח בטריבונה של כדורגל. כל השכונה ידעה את האמת חוץ מאבא. הוא היה אומלל. הוא ציפה לילד שיאמר אחריו 'קדיש' והילד הזה היה עלול למות לפני שנולד. אבא הביט בי חסר אונים, הסתובב בבית ללא תכלית. עבר מפינה לפינה כמו אסיר בטיול יומי, עישן בשרשרת והעמיד פנים שהעסקים כרגיל. הוא לא רצה להתגלות בחולשתו אך לא יכול היה להסתיר את עיניו האדומות ואת קולו החנוק ולפתע אמר: 'פלומה, שתדעי לך שאם הילד ימות בבטן שלך אני אהרוג את עצמי.' אף אחד לא יכול היה לנחם את אבא, שציפה בקוצר רוח לחבוק בן.

"איזו שאלה? בטח שהיה רופא. דוקטור נפתלי הֶיֶקֶה, שעלה מגרמניה לא מזמן, הגיע עם תיק העור הנפוח, מצויד בשפם מברשת של צ'רלי צ'פלין וגם הלך כמוהו, רק בלי מקל הליכה. כולם, ובראשם אבא, נאלמו דום וציפו לדעת מה בפי הדוקטור – האם העובר חי או מת? הדוקטור הצמיד לבטן שלי את הסטטוסקופ ולאחר רגעים ארוכים של הקשבה, הביט בנו מתוך משקפי הכסף הקטנים התקועים לו בקצה האף, ראה את פנינו הנפולות ואמר, ספק בגרמנית ספק בעברית: יא יא, אתם פינסטר אלמנט, עושים קטסטרופה. קטן-עובר שלכם עכשיו לחיות, קטן-עובר אולי אחר-כך למות, קטן-עובר אולי להיות אינווליד. אימא שלכם עכשיו לא למות. אולי אחר-כך.' הדוקטור שלף מכיס מעילו מטפחת לבנה וניגב את פניו בתחושת קבס מהנשיקות שהעטירה עליו רומיה המכשפה. כולנו נשמנו לרווחה. מאז, בכל מסיבת פורים, אבא היה מצחיק אותנו. הוא הדביק לעצמו שפם של צ'רלי צ'פלין, לבש חלוק רופאים, שם צינורית גומי על הצוואר ואמר במבטא גרמני כבד: 'אך זו...אני דוקטור נפתלי, אני לבדוק מאמא שלכם...'

"כן, היתה מיילדת. הזעיקו את רייזל המיילדת ממאה שערים, כי הדרך להר הצופים היתה מסוכנת. הערבים בשיח' ג'ראח ירו והשליכו בקבוקי תבערה גם על אמבולנסים והאנגלים עמדו מן הצד והעלימו עין. בטחתי ברייזל המיילדת, כי היא כבר יילדה מאות תינוקות בריאים ושלמים, שנעשו אברכים במאה שערים, הגיעו לכיכר השבת וצעקו: 'שאבעס, שאבעס.' צירי הלידה החלו בטרם עת.

הגורל שלי היה נתון לחסד או לשבט בידי המיילדת. דוקטור נפתלי ששמע שהבאנו מיילדת כעס ואמר: 'זה פרימיטיב פון אפריקה, שיולדת כמו בבון של ג'ונגל... אישה נורמל יולדת בית חולים של הֶר דוקטור ואלאך. שם היגיינה יש. שם גם 'קַייְזֶרְשְׁנִיט' יש, מה קוראים ניתוח קיסרי, שם פראו פלומה לא מת. גם קטן-עובר לא מת.'

"זעקותיי זעזעו את הבית. המכשפה רומיה יצאה להגנתי והבעירה קטורת שהתנפצה כמטחי יריות. היא גם צלתה בצלים על הפרימוס כדי שהריח והמחנק יגרשו את השדים. הריח חסם לי את דרכי הנשימה. חשתי שבעוד רגע התקרה תיפול לי על הראש מחוסר אוויר. כמה שכנות סקרניות תקעו את הפרצוף-תחת שלהן לתוך החלון וחסמו לי את האור ואת האוויר. אבא צעק עליהן כדי שיסתלקו והן המשיכו לעמוד כמו פוסטמה. אבא תפס עצבים והכניס לפעולה את הנבוט הידוע לשמצה. החטיף מכה פה, מכה שם, וסוף סוף יכולתי לנשום קצת לרווחה, אבל הלידה בוששה להגיע וחבלי הלידה היו קשים מנשוא. המיילדת רייזל שראתה את פניי הדאוגות ניסתה לעודד אותי: 'סניורה פלומה, בעזרת השם תלדי לשלום. אולי זה ילד עם ראש גדול, או זה חס ושלום לידת עכוז, שזו סכנה גדולה. השם ירחם. אני במלחמה עם כוחות השאול. פעם אני מנצחת ופעם הם מנצחים. מה לעשות, לפעמים לילית לוקחת את הנשמה של העובר. אני מתפללת שבעזרת השם היא לא תיקח גם את הנשמה של היולדת.'

"נתקפתי בפחד מוות ממילות העידוד של המיילדת. למראה פניי המודאגות, אבא ורומיה נסעו, למרות הסכנה בדרכים, בטנדר ההובלות של עובדיה ישר לקבר רחל, בואכה בית לחם. עובדיה הנהג חושב שאלוהים ברא צפצפה באוטו כדי שתיתן בנזין לאוטו. הוא צפר כל הדרך כדי לפנות את הדרך מהעגלות, מסוסים, מגמלים ומחמורים. שבע פעמים כרכה רומיה חוט שני סביב קברה של רחל אימנו, שגם היא התקשתה בלידתה. אבא סיפר שרומיה המכשפה התחננה: 'יא רחל אימנו, יא אימא של כל היולדות המתקשות ללדת, את שמחוללת נסים, בחייך תעשי טובה, תעזרי לשכנה שלי סניורה פלומה בת מרים שתלד לשלום, שהיא והעובר שלה יהיו בריאים ושלמים. שרק המיילדת האשכנזית, מה קוראים לה רייזל, לא תהרוג אותם, יא ריבונו של עולם.' כשחזרו מקבר רחל עדיין נמשכו הצירים. רומיה קשרה את חוט השני על הבטן שלי שבע פעמים וחיכינו לנס הגדול."

"הבית העלה צחנה של ריחות הקטורת ועשן הבצלים הצלויים של רומיה. בחדר הסמוך זעקו חכם דואק המקובל וחניכי בית היתומים בלומנטל: 'אֶשָּׂא עֵינַי, אֶל-הֶהָרִים, מֵאַיִן, יָבֹא עֶזְרִי.' התכווציות שרירי הרחם באו גלים גלים, אך העובר לא יצא לאוויר העולם. זעקותיי הלכו וגברו. הבית היה אחוז טירוף. ילדי בית היתומים נתקפו בבהלה. אבא, שתמיד העמיד פנים של גיבור, התחיל לבכות ולהתייפח כמו ילדה שגנבו לה את הסרט מהקוקיות שלה. חכם דואק ליטף את ראשו של אבא ואמר לו מילות נחמה: 'תהיה גבר סניור שמשון! תהיה גבר! תבטיח לי שאם היולדת והוולד לא ישרדו, אתה תאמר בקול: 'ה' נתן וה' לקח. יהי שם ה' מבורך' ובעזרת השם עוד השנה אמצא לך זיווג עם נוות בית הגונה שתלד לך בנים זכרים.' ואבא אמר: 'כבוד חכם דואק, אני אוהב את פלומה מאור עיניי. אני אוהב את התינוק שבבטן שלה. אקפוץ על פסי הרכבת אם פלומה שלי והבן זכר שלי ימותו.' חכם דואק נזף באבא: 'סניור שמשון, אל תטיל דופי במעשי הקדוש ברוך הוא. הוא נותן לנו חיים והוא גם נוטל אותם.'

"אבא העז ואמר: 'כבודו, יש לי תחושה שפיל יושב לי על הלב. האיחוד ביני לבין פלומה הוא כל כך חזק עד שאפילו אלוהים לא יכול להבדיל בינינו. אם היא תמות והעובר ימות גם אני אמות.'

"כמנהג הרבנים חכם דואק צבט את לחיו של אבא ואמר: 'ותשובה ותפילה וצדקה מעבירין את רוע הגזרה.' הוא התעטף בטלית, כיסה את ראשו עד שנעלם מעינינו ושמענו אותו לוחש: 'כפרת עוונות, כפרת עוונות.'

"השכנה רומיה הביאה קערת שמן והדליקה פתילות צמר, ששטו על פני השמן כספינות הצלה. האור הדלוח של נרות השמן הטיל צללים מרצדים על הקירות הגבוהים. חכם דואק פקח את עיניו ואמר: 'אלו מלאכי השם צבאות, שבאו לפקוד את הבית הזה. אני מצווה על המלאכים הקדושים, על האבות, האימהות, הנביאים והתנאים, לבוא לעזרת היולדת פלומה בת מרים. בשמיים לא אוטמים אוזניים לזעקת אם הכורעת ללדת. תרחיקו מכאן את רומיה בעלת הכשפים, עובדת כוכבים ומזלות. זאת, רחמנא ליצלן, 'שֵׁד' שמסתתר בתוך 'שַׁדַּי' של המזוזה.' איש לא התחשב בדרישתו של חכם דואק מחשש לפגיעתה הרעה של רומיה.

"קרידו, כפי שאתה רואה, תודה לאל שרדתי את הלידה. העובר הוציא סוף סוף את הראש הגדול שלו ורייזל המיילדת קלטה אותו אל תוך לוע פעור של פרוות זאבה, ואמרה: 'אתה ילד של הטבע, לא אימך ילדה אותך אלא הזאבה.' כשהבחינה בזרבובית של הוולד, היא קראה לאבא: 'סניור שמשון, תן את מה שהבטחת. זה עובר עם בלי עין רעה... הבאתי לך בן זכר.' חלפה עוד דקה והמיילדת פרצה בקריאות זעקה: 'שאלוהים ישמור. שאלוהים ישמור, זה ילד לא נורמלי... זה ילד שלא ראיתי מעולם... זה ילד מפלצת. יש לו שני ראשים. שני ראשים. מעולם לא ראיתי עובר שבא לעולם עם שני ראשים...'

"אבא ואני לא ידענו את עצמנו מרוב תדהמה. לא ידענו אם לשמוח או לבכות על הילד הזה שבא לעולם. לאחר רגעים של מבוכה אמרתי לאבא: 'שמשון קרידו, שנים על שנים התפללתי ליד המזוזה לאליהו הנביא שאכנס להיריון. שנים ניסינו ולא הצלחנו. עכשיו כשבא סוף סוף בן זכר לעולם – למה קיבלנו תינוק שיש לו שני ראשים? למה זה מגיע לי?' שאלתי ואבא, כדרכו, התחיל לבכות כמו ילד שלקחו לו צעצוע.

"חכם דואק היה נרגש ביותר. שמח יותר משמח. הוא יצא במחול דרווישים כמו שראיתי פעם בטורקיה. רומיה תופפה על פח ריק והמקובל רקד. כולו אושר על הולדת תינוק עם שני ראשים. כשהפסיק לרקוד הוא תקע בשופר גדול ואמר: 'אשרינו שזכינו. משיח בן דוד בא לשערי ירושלים. נאמר בספרים הקדושים כי בימות המשיח יבואו לעולם גדי עם שני ראשים, כבשה עם שני ראשים, עגל עם שני ראשים וראו גם ראו, זה נס משמיים, בשכונתנו הצנועה בא לעולם ילד עם שני ראשים. זה אלפיים שנה שאנחנו מצפים לבואו של משיח צדקנו לירושלים, רכוב על חמור לבן ואליהו הנביא צועד לפניו, תוקע בשופר גדול ומכריז: באה שעת הגאולה. באה שעת הגאולה. ובאורח פלא, האיש הרדום מתחת גפנו והאישה המתערסלת מתחת לתאנתה יקומו לקבל את פני משיח צדקנו,' אמר חכם דואק.

"העוף המוליך את הקול הפיץ את השמועה על הולדתו של תינוק בעל שני ראשים. התדהמה היתה גדולה. קודם בחצר ביתנו, אחר כך בשכונה ובחוצות ירושלים ותוך יום אחד נפוצה השמועה בכל פלשתינה-א"י ואומרים כי נשלחו טלגרמות לעיתונים בעולם. הבשורה הייתה כרעם ביום בהיר וכאש בשדה קוצים. מוכרי העיתונים הקטנים זעקו כותרות ברחוב יפו, קינג ג'ורג' ובן-יהודה: 'רק היום. תינוק עם שני ראשים בירושלים. מצפים לביאת המשיח.' ברגע אחד נחטפו העיתונים ויצאו בזה אחר זה מהדורות מיוחדות שזרזירי-עט הוסיפו פרטים כיד דמיונם הטוב. ירושלים וארץ ישראל וכנראה גם בעולם כולו ציפו לגדולות ונצורות ממשיח צדקנו. בכוללים במאה שערים ובבני ברק שתו עד דלא ידע ורקדו במעגלים לצלילי קלרינט, כינורות ורעם תופים.

"מה אומר לך נוריאל, העולם השתגע, קשה להאמין שזה לא חלום. כולם שמחו ורק אני ואבא בכינו יום ולילה שנולד לנו ילד עם שני ראשים. כל כך ציפיתי לחבוק תינוק מתוק בזרועותיי ולהיניק אותו ומצאתי את עצמי חובקת תינוק בעל שני ראשים. הדבר היחיד שהיה טוב בכל הסיפור הזה, שרייזל

המיילדת סירבה לקבל תשלום בטענה שזה תינוק של שני ראשים שמבשר על ביאת המשיח ועל זה היא לא מקבלת תשלום.
"תושבי ירושלים היו גאים שהנס התרחש דווקא בעירם, תושבי השכונה היו גאים שהסימנים המובהקים של ביאת המשיח מתרחשים דווקא בשכונתם. השכנות בחצר כבר ראו את עצמן מחותנות של המלך המשיח והתווכחו אם הוא אשכנזי או ספרדי ורומיה אמרה שאפילו חכם שרעבי הוציא פסק הלכה שהמשיח הוא תימני. ההמונים התבצרו על חלונות הבית כדי לחזות במו עיניהם בילד בעל שני הראשים. רומיה, בלי טיפת בושה, עמדה בשער החצר וגבתה גרוש מכל סקרן שביקש לצפות בתינוקו של משיח, תינוק עם שני ראשים שבא לבשר על הגאולה. רומיה הבטיחה לצופים ולצופות נקודת תצפית משובחת. אבא ניסה להרחיק את המתקהלים בדברי נועם ובמתק שפתיים, אבל הקהל שהגיע בהמוניו סירב להישמע לבקשותיו ולתחנוניו של אבא ואמרו: 'כבר שילמנו, מגיע לנו לראות!' באין ברירה, הנבוט הידוע של אבא חולל נפלאות ומי שטעם את טעמו המתוק של הנבוט נס על נפשו חבול בגופו ובנפשו וללא גרוש בכיסו. מהר מאוד אבא החרים עד הגרוש האחרון בקופת השרצים של רומיה וגירש את הצופים הלא קרואים. וכמו שמודיעה המשטרה: הסדר הושב על כנו.
"אבא ואני חשנו שעוד מעט יאשפזו אותנו ב'עזרת נשים', בית המשוגעים בכניסה לירושלים. אבא היה בדיכאון ופחדתי שיקבל התקף בלב, ואמרתי לו בחצי פה: 'שמשון, נשמה שלי, אל תהיה עצוב. אני אוהבת את הילד הזה גם אם יש לו שני ראשים ושייסלח לי המשיח אם אגיד לו שעם כל הכבוד לו ולאליהו הנביא שמלווה אותו, שאין קשר בין הראשים של הבן שלנו לגאולת עם ישראל. אני מביטה בתינוק ורואה שהוא בסך הכול ילד יפה ומתוק שמאחורי הראש הגדול שלו יש ראש נוסף ללא עיניים, אף ופה. סתם ראש. נדמה לי שהילד מחייך, אני מביטה בו ובוכה. כשיחזרו הכוחות שלי, אעמוד ליד המזוזה ואגיד בקול גדול: 'תודה לך אליהו הנביא, שעמדת בהבטחתך וזיכית אותי בבן זכר... אבל למה כבודו לא יכול היה להביא לי ילד רגיל כמו כל הילדים, כמוך למשל נוריאל, למה?!'
"מה אומר לך קרידו. ברית מילה כזה לא היה ולא יהיה. תוהו ובוהו, מהומת אלוהים. המונים הגיעו מרחבי ירושלים ופרבריה ומכל קצות הארץ. עיתונאים וצלמים. רכבת מיוחדת הגיעה לתחנה בירושלים. על כל הצרות גם המנצח אוסוביצקי הגיע באבטובוס עם 'ראשון לציון מארש – תזמורת מכבי אש ראשון-לציון' כדי לכבד את המעמד. רעם התופים, יללות החלילים ותרועות החצוצרות הפחידו את ההמון, את בעלי הכנף שהתעופפו למחוזות אחרים ואת חתולי אשפתות וכלבי רחוב שהסתתרו מחשש שיאונה להם רע. אם לא היה די ברעש התזמורת, הופעלו גם רמקולים שפוצצו לנו את הראש והצטרפו לרעש וההמולה. מחשש לאובדן שליטה, משטרת ירושלים הביאה סוסים מיומנים לפיזור הפגנות וגם אוטו שמתיז מים מסריחים שצובעים בלי מצפון את הבגדים. דובר המשטרה דיווח לעיתונות ולרדיו שיש חשש שההתקהלות תהפוך להפגנה שתעורר את היישוב העברי למרי נגד המנדט הבריטי. משנמשכה ההמולה והכביש נחסם והקהל לא זז מעמדותיו, קראה המשטרה הבריטית ליחידות הסער של הגּוּרְקָה הנפאלים, אלה שאוכלים נחשים שלוש פעמים ביום ויודעים להשליט סדר תוך דקות אחדות במחיר של עצמות שבורות ועומס כבד על חדרי המיון בהדסה, ביקור חולים, משגב-לדך ובית-חולים ואלאך, מה שקוראים היום 'שערי-צדק'.
"בית-הכנסת היה מלא מפה לפה. נשים סקרניות תפסו עמדות הצצה בעזרת נשים. הכול היו דרוכים לרגע שבו אשא את התינוק מעלה מעלה כמו ספר תורה וההמונים יצפו בתינוק בעל שני ראשים ואז יכרעו ויפלו אפיים ארצה בפני משיח צדקנו. בתום הברית, שבו ניתן לו השם 'מיכאל', החזקתי את התינוק בזרועותיי, הסרתי את הכובע מראשו של מיכאל והרמתי אותו מעלה מעלה כשאני מלאה

כל כולי, עד כלות, תעצומות של רגש, לב ותקווה. הצגתי את ראשו של מיכאל לעיני הנשים בעזרה ולעיני באי בית הכנסת ולעיני ההמונים שצבאו על החלונות. הייתה דממת מוות. הייתי חסרת אונים למראה התינוק היפה שזכיתי לו וכולי ציפייה שגם עתידו יהיה יפה. נפלה דממה.

"כן, כרגיל, אבא ראה את עצמו גיבור היום כאילו הוא ילד את מיכאל. הוא חייך וצחק לצורך ושלא לצורך והצמיד את בקבוק הערק לגרונו ובקבק בחדווה ובגיל את 'חלב הציפורים', כפי שקרא לערק מהול במים קרים. שתוי כמו לוט, הוא לקח את המיקרופון לידו ואמר בקולו העבה והמטיל אימה הישר לרמקולים של 'אלבינגר' בע"מ: 'קהל יקר, תודה שבאתם לבריתו של בננו מיכאל ישמור אותו אלוהים. אתם באתם היום לראות תינוק בעל שני ראשים ואתם מופתעים שיש לרך הנולד רק ראש אחד, בריא לחלוטין והוא יפה ככל הילדים. אל תתנו לעובדות לבלבל אתכם. נערים פושעים בעטו בכדורגל הישר לבטנה של רעייתי האהובה פלומה והכדור פגע בראשו של העובר ורק בנס העובר נותר בחיים יחד עם אימו. שתדעו לכם שמדי יום דוקטור נפתלי, שיחיה ויאריך ימים, ביקר את התינוק שלנו וציווה לשים על ראשו קומפרסים ולהתפלל שלא יהיה לנו תינוק דפקט. מה אגיד לכם, מיכאל שלנו מצץ כל טיפת חלב ותוך שמונה ימים, ברוך השם, הנפיחות שעל ראשו הלכה והצטמקה. מתינוק בעל שני ראשים קיבלנו, בן פורת יוסף, תינוק יפה תואר, חייכן ושמנמן, שהראש הנוסף נעלם ורק כדור טניס נותר צמוד לראשו. חלפו עוד כמה ימים וכדור הטניס הצטמצם לכדור פינג פונג. וכפי שאתם יודעים, פינג פונג על הראש ובחלקי גוף אחרים הוא כבר לא יוצא דופן בשכונה שלנו שבה יש, ברוך השם, בעלי מום מכל סוג ומין: עיוורים, פיסחים, בעלי גיבנת, חירשים ואילמים, אפילו בעלי יבלות בקצה החוטם וכדור טניס שגדל להם בצוואר. זיכה אותנו הקדוש ברוך הוא שבשכונתנו יש כמה וכמה משוגעים ושיכורים, שצועקים מבוקר ועד לילה ומוסיפים חיים לשכונה. קהל יקר, עוד שבוע גם כדור הפינג פונג של מיכאל בננו ייעלם מראשו. ותסלחו לי אם אומר לכם שלא פגשתי את החמור של המשיח, לא את הלבן ולא את השחור, אבל כשאני מסתכל סביב אני רואה שחמורו של משיח כבר כאן והוא מסתובב בתוך הקהל הקדוש!'

"הקהל פרץ בצחוק ורק חכם דואק היה מדוכא עד עפר ש'סימני הגאולה' נעלמו. פניו של המקובל היו נפולות, פרצוף של תשעה-באב, והוא שיגר מבטי רצח אליי ואל אבא, כאילו קלקלנו לו את ביאת המשיח. חכם דואק נטל את המיקרופון מידיו של אבא ובפנים הפוכות בקול שבור ורצוץ, נפנף באצבע מאיימת לעברו של אבא, ואמר: "קהל קדוש, כמעט זכינו לביאת המשיח. חוטאים אֲשֶׁר חֵרְפוּ עִקְּבוֹת מְשִׁיחֶךָ. לסדום ולעמורה דימינו .ציפינו לעולם חֶסֶד יִבָּנֶה, אבל בר מינן, דור של חוטאים הרחיקו מאתנו את משיח צדקנו והיינו כקש לפני רוח. ממש רעה חולה. איזה עניין יש לו למשיח בן דוד לבוא לסדום ועמורה? למקום של חילול שבת במשחקי פוטבול? ראו גם ראו, בני טובים הולכים לבית-כנסת בשבת ואחרי החמין מסתתרים בבית הכבוד ומעשנים. צחנת בית כיסא מהולה בצחנת סיגריות שממלאת את חצרותינו עד למחנק ביום שבת קודש ומכאן מי ברכב ומי ברגל הולכים למקום של חילול שבת המוני במשחקי פוטבול.'

"צעיר חצוף התפרץ ואמר: 'חכם דואק, איך כבודו יודע שמחללים שבת?'

"'מה אני משקר? במו עיניי ראיתי!'

"'אולי כבודו לא יילך ולא יראה חילול שבת, וכולנו נצא צדיקים, ובא לציון גואל.'

"הקהל קיבל את דבריו של הצעיר במחיאות כף. לאחר שתיקה, שנשמעה כהתייפחות, המשיך חכם דואק: 'סניור שמשון וסניורה פלומה, זכיתם לילד שכמעט בישר את בואו של משיח צדקנו, דואב הלב, שכשם שבאו האותות

והמופתים כך הם נעלמו כלעומת שבאו. קהל קדוש, אנא מכם, לכו לביתכם ובדקו בדוק היטב אם לא נפל פסול במזוזה שבפתח ביתכם.'

"כן, הקהל נדהם שמשיח בא, הציץ לרגע והלך כלעומת שבא. היתה דממה ואכזבה קשה. ההמונים היו בטוחים שהנה באים וקרבים ימים טובים: כל אויבינו ייכחדו מן העולם, לא יהיה מקום לעול פרנסה ולשנאת אחים והם יסעדו על שולחנו של משיח מטעמים העשויים משור הבר והלוויתן. והנה לא דובים ולא זבובים. אבא עוד הספיק לחלק כמה עוגיות 'לֶקַח' וכוסיות לימונדה בטעם פטל. פה ושם היו שרטנו שלא הגיעה לפיהם עוגייה וגם לימונדה לא הרוותה את צימאונם. ה'כלי-זמר' של 'מכבי-אש ראשון-לציון מארש' ארזו את כלי הנגינה שלהם והמנצח בוריס אוסוביצקי זעם במבטא רוסי: 'חוליגנים, אומרים משיח בא. משיח יוק. עכשיו, מי נותן לנו עשר פונט בשביל טרנספורט באבטובוס? למה אבא של ילד ברית מילה לא מכניס יד עמוק לכיס שלו?'

"יחיה, הבן של רומיה, השיב לו: 'מורי אוסוביסקי, למה יתפלא? סניור שמשון קמסן בן קמסן. לא הולך לבית כיסא כדי לא להיות רעב. אימא שלי רומיה אומרת: עז לא בולעת בשביל לא להפסיד אוכל שבפה שלה. גרוש שחור עם חור בתחת לא תראה מסניור שמשון. תברך "הגומל" שלא טעמת מהנבוט שלו.'

"עד מהרה הרחבה התרוקנה. רק עטיפות ריקות של אסקימו לימון וקליפות של פיצוחים התגלגלו ברוח כלעג לרש. לא היה עוד צורך בעזרת המשטרה ובכוחות הגורקה הנפאלית כדי לפזר את ההמונים, שהסתלקו בהרכנת ראש, כל איש ואישה לדרכם.

"החיים בחצר חזרו למסלולם. השכנות חזרו מאוכזבות לפְּילוֹת של הכביסה, לפתיליות ולפרימוסים הגועשים במטבחים שבחצר בתחושה כבדה שהפסידו את המלח והפלפל של החיים. אללה יוסתור, תוך שבוע הלכה לעולמה משברון לב רומיה המכשפה עליה השלום. לפני מותה אמרה לי רומיה במבטא ובניגון: 'זה מזל שחור. עבדתי בשבילך כמו חמורה. יום ולילה עשיתי כישופים ואמרתי לחשים והדלקתי נרות נשמה, ושמתי קטורת כדי להציל אותך ואת מיכאל שלך מעין רעה ומפגע רע ובעלך הרשע, שלא יודע לכבד אישה, החטיף לי עם הנבוט כמה מכות יבשות שהרסו לי את הבריאות. הוא גם לא התבייש לגנוב לי את הקופה עם הכסף. למה, מה קרה? הוא יכול היה להתחלק אתי חצי בחצי. עד עכשיו כואבות לי כל העצמות."

בן-ציון יהושע

*** בקרוב ייצא לאור בהוצאת 'ניב' ספרו של בן-ציון יהושע 'קץ הפלאות' ובו עשרים וארבעה סיפורים.**

התפרסם ב'חדשות בן עזר', גיליון מס' 1626, *יום חמישי, כ"ז באדר תשפ"א, 11.3.2021*